

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K3-7C/326/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114202917
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kerecmanová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:1114202917.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Evou Kerecmanovou v spore žalobkyne A. B. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. X, D. proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy

rozhodol:

- I. Z a m i e t a žalobu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 25.000,- eur.
- II. Z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 101.171,91 eura.
- III. Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou osobne podanou na Okresnom súde Košice – okolie (ďalej aj „súd“) 20.5.2011 domáhala proti žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 126.171,91 eura. Žalobu skutkovo odôvodnila tým, že Ústavný súd SR nálezom sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20.5.2009 rozhodol o tom, že ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich upravujúce funkčný príplatok sudcov Špeciálneho súdu, nie je v súlade s čl. 1. ods. 1, čl. 141a ods. 4 písm. b), čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 148 ods. 1 a 2 Ústavy SR a s čl. 11 ods. 1 Dohovoru organizácie spojených národov proti korupcii, vzhľadom k čomu je zrejmé, že citované ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení zák. č. 122/2005 Z.z. je diskriminačné k ostatným sudcom súdov všeobecného súdnictva v zmysle ust. § 2 ods. 4 zák. č. 365/2004 Z.z., pretože úlohy, ktoré sudcovia súdov všeobecného súdnictva plnia v porovnaní so sudcami uvedenými v citovanom ust. § 69 ods. 2, sú z hľadiska ich dôležitosti, obtiažnosti vecí, plnenia všetkých uložených povinností v súhrne obsahovo rovnocenné a nie je daný dôvod oprávneného záujmu a primeranosti na takéto platové rozdiely. Keďže v rozhodujúcom období vykonávala funkciu sudcu, podanou žalobou si uplatňuje satisfakciu vo výške 4-násobku priemerného mesačného zárobku pracovníka v národnom hospodárstve za obdobie od 15.4.2005 teda od účinnosti zákona č. 122/2005 Z. z., ktorý novelizoval ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. tak, že sudcovi špeciálneho súdu patrí funkčný príplatok vo výške 6-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, do 16.7.2009, kedy bol upravený funkčný príplatok za výkon funkcie sudcu Špecializovaného trestného súdu na 2-násobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok. Uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy vyčíslila nasledovne: 17.859,86 eura obdobie od 15.4.2005 do 31.12.2005 pri priemernom zárobku za rok 2004 15.825,- Sk x 4 x 8,5 mesiaca + 27.522,72 eura obdobie od 1.1.2006 do 31.12.2006 pri priemernom zárobku za rok 2005 17.274,- Sk x 4 x 12 mesiacov + 29.892,- eur obdobie od 1.1.2007 do 31.12.2007 pri priemernom zárobku za rok 2006 18.761,- Sk x 4 x 12 mesiacov + 32.098,56 eura obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008 pri priemernom zárobku za rok 2007 20.146,- Sk x 4 x 12 mesiacov + 18.798,77 eura obdobie od 1.1.2009 do 16.7.2009 pri priemernom zárobku za rok 2008 21.782,- Sk x 4 x 12 mesiacov.

2. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

3. Z dôvodu prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Košice – okolie na Mestský súd Košice (ďalej aj „súd“) podľa § 18m zákona 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov SR v znení zmien a doplnkov je od 1.6.2023 vec vedená Mestským súdom Košice pod sp. zn. K3-7C/326/2014.

4. V priebehu konania žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu 15.8.2023 zobrala žalobu späť v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 25.000,- eur. Žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 25.000,- eur bezúročne a stranám náhradu trov konania nepriznal.

5. Žalovaná v písomnom podaní doručenom súdu 18.8.2023 s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasila. V prevyšujúcej časti žiadala žalobou uplatnený nárok zamietnuť ako premlčaný, pretože žalobkyňa si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy mohla uplatniť už 16.4.2005, trojročná premlčacia doba jej uplynula 16.4.2008 a žalobu súdu doručila až 20.5.2011. Poukázala na aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 4.9.2023 sp. zn. 6Cdo/47/2019, v ktorom sa riešila totožná právna otázka nastolená iným sudcom domáhajúcim sa nárokov na tom istom skutkovom základe, pričom dovolací súd konštatoval, že keď nižšie súdy odvíjali začiatok plynutia premlčacej doby od účinnosti novely zákona, vec správne právne posúdili. Zároveň uviedla, že o diskriminácii v prípade žalobkyne nemožno uvažovať. Žalobkyňa neuviedla ako bola značným spôsobom znížená jej dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie a vznik nemajetkovej ujmy ani potrebu jej náhrady v peňažnej podobe neprekázala.

6. Žalobkyňa v písomnom podaní doručenom súdu 22.8.2023 uviedla, že námietky žalovanej sú neopodstatnené a uplatnený nárok nie je premlčaný.

7. Strany sporu ospravedlnili svoju neúčasť na pojednávaní 24.8.2023, súhlasili s prejednaním a rozhodnutím veci v ich neprítomnosti, preto súd rozhodol o vykonaní pojednávania v ich neprítomnosti (§ 180 CSP).

8. Pred meritórnym prejednaním nároku súd posudzoval žalovanou vznesenú námietku premlčania žalobou uplatneného nároku a vyhodnotil ju ako dôvodnú.

9. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom do 31.8.2007 nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

10. Podľa § 9 ods. 1 antidiskriminačného zákona každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

11. Podľa § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona v znení účinnom do 31.12.2014 každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie.

12. Podľa § 9 ods. 3 antidiskriminačného zákona, ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

13. Podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení novely zákonom č. 122/2005 Z.z. účinného od 15.4.2005 do 16.7.2009 funkčný príplatok za výkon funkcie patrí sudcovi Špeciálneho súdu a sudcovi najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje o riadnych opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špeciálny

súd, mesačne v sume rovnajúcej sa šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok.

14. Podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení novely zákonom č. 291/2009 Z.z. účinného od 17.7.2009 funkčný príplatok za výkon funkcie patrí sudcovi Špecializovaného trestného súdu a sudcovi najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje o riadnych opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špecializovaný trestný súd, mesačne v sume rovnajúcej sa dvojnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok.

15. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

16. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým je dotknuté ust. § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá plynie odo dňa, kedy tento nárok mohol byť uplatnený prvýkrát. Právo môže byť vykonané prvýkrát, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť práva fyzickej osoby.

19. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať.

20. V prejednávanej veci žalobkyňa v antidiskriminačnej žalobe odvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od novely ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. zákonom č. 122/2005 Z. z. účinným od 15. apríla 2005. Žalobkyňa teda mohla svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch prvýkrát uplatniť dňom nasledujúcim po jeho účinnosti teda 16. apríla 2005. Týmto dňom jej začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku na súde, ktorá skončila 16. apríla 2008 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/47/2019 z 4.7.2023). Žalobkyňa podala žalobu na súde 20.5.2011, teda po uplynutí premlčacej doby, preto súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 25.000,- eur zamietol, tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku. Okamih začatia plynutia premlčacej doby nie je možné viazať na okamih rozhodnutia ústavného súdu citovaného v ods. 1 odôvodnenia tohto rozsudku, ktoré potvrdilo skutočnosti tvrdené žalobkyňou o neoprávnenom zásahu, ani na jeho zverejnenie. Uvedené nemalo žiaden vplyv na plynutie premlčacej doby.

21. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zmien a doplnkov (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť.

22. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

23. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy 126.171,91 eura, v časti prevyšujúcej 25.000,- eur zobrala žalobu späť, preto súd podľa vyššie citovaného ust. § 145 ods. 2 CSP v rozhodnutí vo veci samej zastavil konanie v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 101.171,91 eura, tak ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku. Súhlas žalovanej s čiastočným späťvzatím žaloby sa nevyžadoval s poukazom na ust. § 146 ods. 1 druhá veta CSP, nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo pred predbežným prejednaním sporu a pojednávaním.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa späťvzatím žaloby, preto v rozsahu zastavenia konania by právo na náhradu trov konania mala žalovaná podľa ust. § 256 ods. 1 CSP. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá, preto aj v tejto časti by nárok na náhradu mala žalovaná podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Podľa obsahu spisu však žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, preto súd žalovanej náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal, tak ako je uvedené vo výroku III. tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice, písomne, v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/ (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364, 365 ods. 3 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodol vylúčený sudca alebo neprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).